

УДК 617(092-Евдощенко)

ПРОФЕСОР ОЛЕНА АНДРІЇВНА ЄВДОЩЕНКО (ДО 90-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Народилася Олена Андріївна Євдощенко 16 січня 1919 р. В 1940 р. вона закінчила лікувальний факультет Дагестанського медичного інституту, під час навчання в якому захоплювалась оториноларингологією і після закінчення ВНЗ була залишена на ЛОР-кафедрі клінічним ординатором. Коли почалася Велика Вітчизняна війна, Олена Андріївна з грудня 1941 р. працювала в евакогоспіталі №4655 спочатку начальником відділення, потім – заступником головного хірурга. Після війни з 1946 по 1949 р. вона працювала в м.Лебедині Сумської області отоларингологом та заступником головного лікаря районної лікарні. В 1949 р. за результатами конкурсу Олена Андріївна була прийнята в клінічну ординатуру Київського інституту удосконалення лікарів на ЛОР-кафедру, якою керував проф. О.С. Коломійченко. Після її закінчення вона працювала асистентом в Київському стоматологічному інституті, а з 1955 р. – в

Київському інституті удосконалення лікарів. В 1958 р. О.А. Євдощенко захистила кандидатську дисертацію, присвячену вивченню змін ЛОР-органів при грипі (клініко-експериментальне дослідження).

В 1961 р. як висококваліфікованого спеціаліста Олену Андріївну було запрошено завідувати у новоствореному Київському науково-дослідному інституті отоларингології загальноклінічним відділом, який вона очолювала до 1969 р. В 1965 р. О.А. Євдощенко захистила докторську дисертацію, присвячену вивченню репаративних процесів у стремені при отосклерозі під час реоперацій та в експерименті. В тому ж році їй був присвоєний вчений ступінь доктора медичних наук.

У 1969 р. Олена Андріївна була обрана за конкурсом завідувачем вперше створеної на Україні кафедри дитячої оториноларингології Київського інституту удосконалення лікарів. За короткий час на базі 14-ї дитячої лікарні кафедра при активній участі проф. О.А. Євдощенко була обладнана апаратурою, наявним приладдям, укомплектована кадрами, що дозволило вже з 1-го року роботи забезпечити навчальний процес на необхідному рівні.

В 1975 р. Олена Андріївна була обрана за конкурсом завідувачем кафедри оториноларингології Київського інституту удосконалення лікарів, яку вона очолювала до 1993 р., а після цього працювала на кафедрі консультантом.

Проф. О.А. Євдощенко – видатний український вчений, блискучий хірург, їй доступні всі розділи патології ЛОР-органів.

Будучи ученицею видатного вченого, засновника української школи отоларингологів – професора Олексія Сидоровича Коломійченка, проф. О.А. Євдощенко примножувала традиції цієї школи. Значним є її внесок в розвиток оториноларингологічної клініки КІУЛ. Вже з початку 60-х років Олена Андріївна широко впроваджує загальне знеболення при тонзилектомії та аденотомії, видаленні сторонніх тіл з дихальних шляхів. Під її кері-

вництвом розроблено та впроваджено нові способи слухополіпшуючих операцій при хронічному гнійному середньому отиті, кріохірургічні методи лікування, ендауральний ультрафонофорез та ін.

Поряд з висококваліфікованою педагогічною та лікувальною діяльністю, проф. О.А. Євдощенко приділяє велику увагу науковій роботі. Вона є автором 4 монографій, 162 наукових статей, 9 методичних розробок, має 4 авторських свідоцтва на винаходи та розробила 52 раціоналізаторських пропозиції. Всі вони присвячені актуальним питанням оториноларингології.

Нею зроблено вагомий внесок у вивчення патогенезу та проведення лікування хворих на хронічний тонзиліт, гострий та хронічний гнійний середній отит, запропонована патогенетична терапія при сенсоневральній приглухуватості з використанням ендаурального ультрафонофорезу, ощадливе лікування при гострому та хронічному гаймориті і фронтиті з використанням дренажного методу. Будучи головним республіканським отоларингологом, О.А. Євдощенко розробила та запровадила у всіх областях України ефективну патогенетичну терапію дітей при гострому стенозуючому ларинготрахеобронхіті, що дозволило значно зменшити тривалість їх лікування та частоту виникнення ускладнень.

Проф. О.А. Євдощенко вперше в Україні підняла питання про необхідність розробки хірургічного втручання у дітей з рубцевим стенозом гортані і верхнього відділу трахеї в тому віці, коли він виникає. Впровадження цього методу дало можливість ефективно лікувати таких хворих, вчасно звільняти їх від трахеотомічної трубки і відновлювати фізіологічні функції гортані та трахеї.

Олена Андріївна приділяє велику увагу вивченню латентного середнього отиту у дітей. Нею запропоновано дренажний метод його діагностики і лікування даного контингенту хворих, загострена увага на необхідності виявлення у цих пацієнтів різних видів ток-

сикозів та розроблено метод комплексного їх лікування. Також вона зробила вагомий внесок у розробку методів терапії при риногенних орбітальних та внутрішньочерепних ускладненнях.

Під керівництвом проф. О.А. Євдощенко 11 отоларингологів захистили кандидатські, 2 – докторські дисертації, підготовлено 27 клінічних ординаторів, пройшли навчання в аспірантурі 8 осіб, підвищили свою кваліфікацію 3200 лікарів.

Педагогічну, лікувальну та науководослідну роботу Олена Андріївна успішно поєднувала з громадською діяльністю. Багато років вона була республіканським дитячим отоларингологом, консультантом 4-го Головного управління МОЗ УРСР, головою Правління Українського і Київського наукових товариств отоларингологів, близько 50 років працює в “Журналі вушних, носових і горлових хвороб” як член редколегії, відповідальний секретар, а з 1984 по 1994 р. – як головний його редактор і з 1994 р. – заступником головного редактора.

За досягнення в оториноларингології проф. О.А. Євдощенко нагороджена 2 орденами Трудового Червоного Прапора, орденом Вітчизняної війни, значком “Відміннику охорони здоров’я”, пам’ятним знаком «Відзнака Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика», є лауреатом ВТВР м. Києва, її діяльність відзначена багатьма почесними грамотами.

Олені Андріївні Євдощенко притаманні прекрасні людські якості: скромність, принциповість, велика працездатність, доброзичливе ставлення до хворих та співробітників колективу, постійне прагнення до пізнання та самовдосконалення.

В даний час проф. О.А. Євдощенко успішно і плідно трудиться на науковій ниві як заступник головного редактора “Журналу вушних, носових і горлових хвороб”. Бажаємо їй доброго здоров’я, щастя та подальших творчих успіхів.

*Правління Українського наукового медичного товариства лікарів-оториноларингологів
Асоціація дитячих отоларингологів України
Наукове ЛОР-товариство м. Києва та Київської області
Колектив кафедри оториноларингології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
Колектив кафедри дитячої оториноларингології, аудіології та фоніатрії
Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
Редакційна колегія “Журналу вушних, носових і горлових хвороб”*